

Boekbespreking

Prodromus der Pflanzengesellschaften. Fasc. 6. Klasse der Vaccinio-Piceetea (Nadelholz- und Vaccinienheide-Verbände der eurosibirisch-nord-amerikanischen Region) van J. Braun-Blanquet, G. Sissingh and J. Vlieger. Uitgegeven door het Comité International du Prodrome Phytosociologique. Montpellier, 1939.

Ten behoeve van de *Prodromus der Pflanzengesellschaften* is thans voor de eerste maal een groote groep der sociologisch ingewikkelde boschgezelschappen bewerkt, en wel die gezelschappen, waartoe de economisch zoo belangrijke *Picea*-bosschen van het Eurosibirisch-Noord Amerikaanse Rijk behooren. Daartoe moest een omvangrijke en zeer verspreide literatuur verzameld en kritisch bestudeerd worden. De moeilijkheden van het verwerken dezer literatuur is vooral gelegen in het feit, dat de resultaten der verschillende onderzoekers, die uiteenlopende methoden toegepast hebben, verwerkt moesten worden volgens de z.g. Fransch-Zwitsersche school. Alleen op deze wijze is het mogelijk conclusies te trekken, welke op groote gebieden betrekking hebben. Doch niet alleen de verschillende onderzoekingsmethoden, ook onze gebrekkige kennis der sociologie, vooral van de bosschen buiten Europa, leveren ernstige moeilijkheden bij het trekken van conclusies en het maken van vergelijkingen.

Desondanks is het zeer te loven, dat de schrijvers, zich van deze moeilijkheden wel bewust, het toch gewaagd hebben deze samenvatting uit te geven. Het is een voortreffelijke monographie geworden, in dien zin, dat we thans een overzicht hebben van de sociologie der *Picea*-bosschen en verwante gezelschappen, vooral van het goed onderzochte Midden- en Noord-Europeesch gebied, en omdat het de vele leemten in onze kennis duidelijk doet uitkomen. Het is niet alleen een overzicht van onze huidige kennis, maar tevens een werkprogramma voor de komende jaren.

Eén bezwaar moet ik echter naar voren brengen; het is zeer jammer, dat de literatuur dusdanig afgekort is, dat slechts het gedeelte dat tot heden gepubliceerd is in de 3 deeltjes der *Bibliographia Phytosociologica*, te vinden is; al het andere is niet te herkennen.

Het is natuurlijk uitgesloten een overzicht te geven van een publicatie, welke zelve reeds een samenvatting is. Daarom moge volstaan worden met een enkele opmerking van algemeenen aard. Het is gebleken dat de ondergroei van de naalddouwen uit Europa, Noord-Azië en Noord-Amerika een hooge mate van overeenstemming vertoonen. Deze overeenkomst is overigens des te grooter, naarmate de betrokken gezelschappen meer poolwaarts gelegen zijn. Daarin komt tot uitdrukking, de op het noordelijk halfrond sinds het diluvium, in groote trekken parallel verloopende vegetatie- en bodemontwikkeling. Eenzelfde verleden en een overeenkomstig klimaat veroorzaken in het noorden van Eurazië en Amerika een analogie van het plantendeck, dat vooral in de klimaxgezelschappen tot uitdrukking komt. Het zijn namelijk vooral soorten van het geslacht *Picea*, die daaraan deelnemen. In Europa is het *P. excelsa*, in N. Siberië *P. obovata*, in O. Azië *P. jezoënsis*, in Alaska *P. sitchensis*, in Canada *P. canadensis*, *P. mariana* en *Abies balsamea*.

De Klasse der *Vaccinio-Piceetea* wordt verdeeld in 2 orden: de *Vaccinio-Piceetalia*, welke thuis hoort in Europa, Noord- en Midden-Azië en het Noorden van Noord-Amerika en de orde der *Gaultherio-Piceetalia*, welke voorkomt in de noordelijke Staten van de Vereenigde Staten en

